

Schelde

nieuwsbrief

EEN UITGAVE VAN
HET SCHELDE
INFORMATIECENTRUM
AUGUSTUS 2001
NUMMER 28

IN DIT NUMMER

SCHELDE INFORMATIE- CENTRUM: PROMOTOR VAN HET 'SCHELDE-GEVOEL'

Het Schelde Informatie-
Centrum, uitgever van deze
nieuwsbrief, wordt nader
voor het voetlicht gebracht.
pag. 4

DOEL IN ZICHT

Het Vlaamse dorpje Doel
zal moeten wijken voor de
uitbreiding van het Ant-
werpse haven- en industrie-
gebied. Of toch niet?

pag. 6

RUBRIEKEN

Inspiratiebron Schelde:

Grafmonument dichter

Emile Verhaeren *pag. 3*

Scheldemonitor:

Strandplevier *pag. 5*

ScheldeNieuws *pag. 7*

Wonen en werken aan

de Schelde: 'loadmaster'

pag. 8

Hebt u de antwoordkaart
uit Schelde Nieuwsbrief
27 ingestuurd en daar-
mee uw abonnement
veilig gesteld? Dit kan
nog tot 30 september
2001, ook via www.scheldenet.nl

Zo niet, dan is deze
nieuwsbrief uw laatste ...

Verbeterde visstand in de Westerschelde dwingt tot keuzes

De waterkwaliteit van de Westerschelde laat nog veel te wensen over, maar is de laatste jaren wel merkbaar verbeterd. Daardoor is de omvang van de visstand gegroeid en de samenstelling verbeterd. De commerciële visserij heeft daar sneller op in gespeeld, dan de overheid met haar regelgeving. Mede daarom is van duurzaam visstandbeheer nog lang geen sprake, maar langzaam maar zeker worden de bakens verzet.

Vissen zijn niet alleen van economisch belang voor de visserijsector, maar maken ook deel uit van het ecosysteem van het Schelde-estuarium.

Het louter instandhouden van visbestanden voor de visserij kan dus eigenlijk niet. Gelukkig werkt het ecologisch belang steeds meer door in beleid en beheer. Het bekkencomité van de Beneden Zeeschelde in Vlaanderen heeft daarvoor een eerste aanzet gemaakt via haar plannen voor integraal waterbeheer en in Nederland ontstond in 1991 het beleidsplan Westerschelde. Daarnaast hebben Nederland en Vlaanderen onder druk van de Europese Commissie de laatste jaren werk gemaakt van de imple-

mentatie van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen beogen de natuurwaarden van het estuarium zelf en de relatie met andere gebieden te beschermen en waar nodig te verbeteren. Inmiddels zijn grote delen van het estuarium aangewezen of aangemeld als speciale beschermingszone. De komende jaren zullen de autoriteiten uit beide landen toezien op een effectieve invulling van het duurzaam instandhouden van biotopen en soorten die bij het estuarium horen. Nederland en Vlaanderen hebben daarvoor gezamenlijk een langetermijnvisie voor het Schelde-estuarium opgesteld waarover nog dit jaar standpunten worden ingeno-

men. De visie krijgt daarna een vertaling in uitvoeringsprogramma's. Daarin wordt onder meer het beschermen en waar nodig herstellen van paai- en opgroeigebieden van vissen en het veilig stellen van voldoende voedselaanbod voor vogels geregeld. De belangen van visserij en natuur lopen hier voor een groot deel parallel.

DIVERSITEIT

De Schelde kent van oudsher een grote diversiteit aan vissoorten. Dat komt doordat het estuarium een grote verscheidenheid aan biotopen kent, met ieder een eigen vispopulatie. Zo telt de monding en met name de Vlakte van de Raan veel bodemdieren, waardoor het geschikte leefgebieden zijn voor soorten als schar, sprong en haring. Hier paaien ook de tong en schol die in de brakke ondiepe delen oostelijk in de Westerschelde hun opgroei-gebied hebben. Verder komen hier garnalen, mossels en kok-

Wat indien zou blijken dat Doel nu plots wel leefbaar zou zijn? De nieuwe ministers gingen zelfs ter plaatse kijken hoe Pernis overleefd had midden in de Rotterdamse haven en vonden het een deugddoend voorbeeld. Doel reageerde met ongelof op deze voor hen onbegrijpelijke opvattingen. Ze vroegen nog sneller de vrijwillige onteigening aan en illustreerden zo de pijnlijke tegenstelling tussen politieke abstracties en concrete wensen van de man in de straat.

SAEFTINGEDOK

Het getouwtrek leidde uiteindelijk tot een nieuwe regeringsbeslissing van mei 2000, waarin staat dat Doel zeker leefbaar moet blijven tot 2007. Bovendien blijkt dat niet zozeer de aanleg van het Deurganckdok de grote bedreiging is voor het Schelddorp, maar wel het tweede nog te ontwerpen Saeftingedok, dat gewoon bovenop de huidige dorpskern is ingetekend, en waar niemand tot dan toe enige aandacht aan schonk. Of dit dok er ook inderdaad zal komen is ondertussen zeer de vraag. Een beslissing daarover moet nog volledig onderbouwd worden. Het sociaal begeleidingsplan – dat de vorige Vlaamse regering heeft uitgewerkt – is niet ter discussie gesteld en zal integraal worden uitgevoerd. Het loopt echter af in 2003, daarna zijn enkel nog gedwongen onteigeningen mogelijk. De bewoners, zelfs de onteigenden, krijgen echter een woonrecht gegarandeerd tot op het moment dat de bouwvergunning voor het tweede dok wordt afgeleverd.

MOLEN

Ondertussen tracht Doel zo normaal mogelijk te bestaan zoals iedere andere gemeenschap, ondanks de druk, die op het dorp weegt. Doel heeft echter nog steeds iets eigs. De molen op de dijk is een

baken voor ieder schip op de wijde Schelde. Het ongerepte poldergebied, de schorren en dijken, de veerpont, de stroom en de jachthaventjes geven het dorp een echt aparte sfeer, die menig toerist aantrekt. Doel mag nog even overleven. (RDG)

Voor meer informatie:

Roeland Aelbers, bemiddelaar
Camermanstraat 4, 9130 Doel
Tel. +32(0)35731927
e-mail: roeland.aelbers@lin.vlaanderen.be
website: www.lin.vlaanderen.be/doel

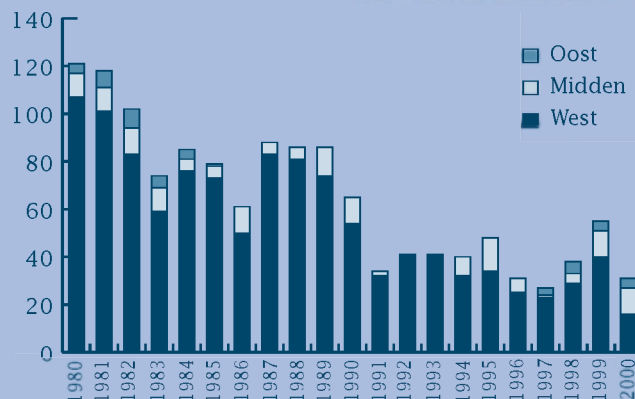
Scheldemonitor Strandplevier

De strandplevier is een karakteristieke broedvogel van dynamische zoute kusten. Hier ontstaan kale milieus waar dit broedvogeltje van houdt, zoals jonge duintjes, strandvlakten en hoge schelprijke delen van schorren. Maar aangezien de mens de kust steeds meer vastlegt en als recreatieplaats gebruikt, gaat het deze kleine specialist niet voor de wind.

De strandplevier broedt wijdverbreid over de wereld. Toch is de populatie, met maximaal zo'n 40.000 broedparen in heel Europa, voor vogelbegrippen niet groot. Rond de Noordzee broeden zo'n 1.000 paren. De grafiek laat zien dat het aantal broedparen in de Westerschelde vanaf het begin van de jaren tachtig van circa 120 is afgenomen tot een stabiele 30 à 40 in het laatste decennium van de vorige eeuw. Het estuarium vertoont daarmee dezelfde dalende trend als in veel andere Europese landen.

De grafiek laat ook zien dat de strandplevier voornamelijk in het westelijke, zoute deel van de Westerschelde tot broeden komt. In het Vlaamse deel van

het estuarium geschiedt dit voornamelijk bij Zeebrugge, en niet of slechts sporadisch langs de Zeeschelde. 'Bolwerken' zijn het natuurontwikkelingsgebied Voorland Nummer Eén (iets ten oosten van Breskens) en de kust rond het Paulinaschor (ten noorden van Biervliet). De geprefereerde dynamische, natuurlijke milieus komen echter steeds minder voor, óók

Aantallen broedparen van de strandplevier langs de Westerschelde (West: westwaarts van lijn Terneuzen-Ellewoutsdijk; Midden: deel tussen West en Oost; Oost: oostwaarts van lijn Hansweert-Perkpolder tot aan de grens; bron: biologische monitoring Rijkswaterstaat)

langs de Westerschelde. Dat wordt internationaal als belangrijkste oorzaak van de achteruitgang genoemd. De strandplevier wordt daardoor meer afhankelijk van natuurbouw en schaars begroeide dijktaaluds. Om deze vogel ook in de toekomst een broedplaats te bieden in de Westerschelde, is actief beheer noodzakelijk. Oftewel, aanleg en onderhoud van schaars begroeide zoute milieus en beperking van recreatie op geschikte dijktaaluds. (ES)